

<https://palacsaski.eu/>

PATRONAT HONOROWY PREZYDENTA MIASTA KUTNO

MUZEUM
PAŁAC SASKI
W KUTNIE

Wydział
Historii

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Humanistyczny

UNIWERSYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU
Wydział Nauk Historycznych

KONFERENCJA NAUKOWA

Pałacowe rozmowy o wieku XVIII

RZECZPOSPOLITA PROWINCJI

29-30 września 2025 r.

Muzeum Pałac Saski w Kutnie
Pl. Józefa Piłsudskiego 20
Sala reprezentacyjna

Konferencja organizowana jest przez Polskie Towarzystwo Badań nad Wiekiem Osiemnastym oraz Muzeum Pałac Saski w Kutnie. Partnerami są: Wydział Humanistyczny i Wydział Nauk Historycznych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Wydział Historii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu.

29 września 2025 (poniedziałek)

- 11.00** Rejestracja uczestników
12.00 Otwarcie konferencji
12.15 Jakub Sito, *Pałac postojowy Augusta III w Kutnie. Między utylitaryzmem a reprezentacją władzy* (wykład)

Moderator: Stanisław Roszak

13.00-14.45 ● **SESJA JUBILEUSZOWA. PANEL KULTUROWY**
Kultura prowincji w XVIII wieku: „kultura prowincjonalna” a „prowincja oświecona”

Wprowadzenie do dyskusji:

- Dorota Żołądź-Strzelczyk: *Szkoła w środowisku lokalnym*
Kazimierz Puchowski: *Kultura na prowincji. Uwagi o działalności edukacyjnej zakonów*
Bożena Popiołek: *Kobiety dwór magnacki jako przestrzeń zmian kulturowych w XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej*
Filip Wolański: *Kreowanie praktyk społecznych w świetle przepowiadania jezuickiego w Rzeczypospolitej XVIII w.*
Jarosław Dumanowski: *Wszystko smakiem poznasz. Jedzenie i historia kulturowa*

Dyskusja

15.00-16.00 **Obiad** (po posiłku możliwość zwiedzania muzeum)

17.00 ● **JUBILEUSZ PROFSORA JERZEGO DYGDAŁY**
Wykład jubileuszowy

Anna Grześkowiak-Krwawicz: *Prowincje Rzeczypospolitej, czy Rzeczpospolita prowincji. Obraz prowincji w polskiej myśli politycznej XVIII wieku*

Laudacja jubileuszowa

Bogusław Dybaś

Wystąpienie Jubilata

Życzenia i wystąpienia zaproszonych gości

Uroczysta kolacja

30 września 2025 r. (wtorek)

9.15-11.00 ● **SESJA JUBILEUSZOWA. PANEL HISTORYCZNY**
Między prowincją a centrum. Funkcjonowanie instytucji władzy w Rzeczypospolitej XVIII wieku

Moderator: Michał Zwierzykowski

Wprowadzenie do dyskusji:

- Grzegorz Glabisz: *Szlachecka prowincja od samorządu sejmikowego do okręgów wyborczych i stałej administracji terenowej w XVIII wieku*
Tomasz Ciesielski: *Przemiany funkcji i postrzegania wojska na prowincji w Rzeczypospolitej XVIII wieku*
Adam Perłakowski: *Grupy „trzymające władzę”, czyli zmienne losy faworytów na królewskim dworze w czasach saskich*
Witold Filipczak: *Król a lokalni liderzy szlachty – budowa stronnictwa regalistycznego przez Stanisława Augusta*
Dariusz Rolnik: *„Ludzie władzy” z kręgów senatorsko-dygnitarskich Wielkiego Księstwa Litewskiego (1764-1795). O trudnościach – nie tylko błotach – na drodze z litewskiej prowincji do Warszawy*

Dyskusja

11.15-11.30 **Przerwa kawowa**

11.30-13.00 ● **SESJA JUBILEUSZOWA. PANEL LITERACKI**
Między prowincją a „wielkim światem”. Oblicza prowincji w literaturze XVIII wieku

Moderatorka: Danuta Kowalewska

Wprowadzenie do dyskusji:

- Małgorzata Lisecka: *Stolice i prowincje Europy: wizja centralnej i peryferyjnej kultury muzycznej w „Encyclopédie Méthodique”*
Aleksandra Norkowska: *Doświadczenie miasta prowincjonalnego w literaturze XVIII wieku*
Magdalena Kinga Górka: *Heilsberski dwór Ignacego Krasickiego*
Iwona Maciejewska: *Między prowincją a „wielkim światem” – epistolarny obraz dwóch rzeczywistości w listach Konstancji z Gnińskich Czapskiej*
Sabina Kowalczyk-Wesołowska: *Jak „tworzy się” wiedzmę? Przykład Barbary Zdunk*

Dyskusja

13.30-14.00 **Podsumowanie konferencji (moderatorzy)**

14.00 **Obiad i pożegnanie gości**